

uitsluiting aangespoord. De uitgesloten en hebben een aanklacht ingediend tegen de vereeniging, en het Landgericht eischte opheffing van het besluit der vereeniging en mededeeling van deze opheffing aan de vereeniging te Mannheim en in het vereenigingsblad der artsen van de Pfalz. Ook werd de vereeniging in de kosten veroordeeld. Zij is in hooger beroep gegaan (*Allg. med. Centralz.*). Als deze collega's nu toch eenmaal aan het procederen zijn, moesten zij nu eens door het stellen van een *eisch tot schadevergoeding* doen uitmaken, of iemand — staat of werkgever — al of niet het recht heeft, een ander te dwingen, in een of andere levensbehoefte te voorzien aan een bepaald adres, en zoodoende een aantal personen te benadeelen: den afnemer zedelijk, den leverancier stoffelijk en zedelijk beide. De gedwongen winkelnering wordt veroordeeld, maar ongehinderd dwingen werkgevers de menschen, *dikwijls zeer tegen hun zin*, afstand te doen van hun vrijheid, als het heel wat ernstiger dingen betreft dan de levering van lucifers of zeep.

ATTESTEN OMTRENT DE OORZAAK VAN DEN DOOD VAN VERZEKERDEN. — Velen meenen, dat het belang van de erfgenamen van een verzekerde schade kan lijden, als de arts zich niet laat bewegen, een attest omtrent de doodsoorzaak af te geven; ook laat men zich wel eens wijs maken, dat zulke attesten als regel niet worden geweigerd. Dit is niet waar. Meer en meer collega's weigeren geregeld, en de belanghebbenden ondervinden geen nadeel. Dezer dagen schreef mij een collega, dat hij de voldoening had — nadat men hem op allerlei manieren had trachten over te halen — dat de directeur der verzekeringsmaatschappij tot hem zeide: „dokter, u bent sterk; het was mij aangenaam met u kennis te maken”. Toen hem de quitantie voor gedane uitkeering was getoond, gaf hij den adviseur ten behoeve van de statistiek de gevraagde inlichtingen.

Persoonlijk heb ik voor korten tijd, overeenkomstig mijn advies in 1909 (dit *Tijdschrift* 1909, I, bldz. 1232) den eisch gesteld, dat de geneeskundige adviseur vooraf schriftelijk zou verklaren, mijn verklaring uitsluitend voor de statistiek te zullen gebruiken en daarvan niemand mededeeling te zullen doen.

De adviseur verklaarde: „. . . this information is purely wanted for medical and statistical purposes and will in no way affect the interest of the beneficiaries”.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

BACILLUS PARALYTICANS.

Geachte Redactie,

Naar aanleiding van de houding, door mij in het artikel over den „bacillus paralyticans” in het nummer van 10 Aug. aangenomen tegenover den „ontdekker”, werd mij nu reeds door vele collega's gevraagd, of en op welke wijze ik den inhoud aan FORD ROBERTSON had bekend gemaakt. Het is een vraag, die recht op mijn fatsoen afaagt. Gij zoudt mij dan ook verplichten, indien

gij door afdrukken van dit briefje uw lezers bekend wildet maken, dat ik gedurende mijn onderzoek in geregelde briefwisseling was met FORD ROBERTSON, en hem op de hoogte hield van mijn bevindingen. Na afsluiting van het onderzoek heb ik FORD ROBERTSON geschreven, wát ik zou aanbieden aan het *Tijdschrift*, er bij voegende, dat ik gaarne tot einde Mei de bewijzen voor zijn beweringen ontvangen zou, die ik tevergeefs op zijn laboratorium was komen zoeken. Indien dan werkelijke bewijzen werden geleverd, zou ik publicatie achterwege laten.

Op dit schrijven heb ik nooit antwoord gekregen.

U dankende voor de opneming

Hoogachtend,

Uw Dw.

B. P. SORMANI.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Onderwijs aan zwakzinnigen.

De *Nederlandsche Staatscourant* 1912, n°. 161 bevat in een afzonderlijk bijvoegsel de verslagen over het jaar 1911 aan de regeering uitgebracht betreffende de in dat jaar van rijkswege gesubsidieerde gemeentelijke en bijzondere scholen voor zwakzinnigen. Zulke scholen waren er in 1911 vijftien nl. één openbare school te Arnhem, één openbare school te Dordrecht, drie openbare scholen te 's-Gravenhage, één openbare en één bijzondere christelijke te Rotterdam, één openbare te Haarlem, één openbare te Utrecht, één bijzondere christelijke te Ermelo, één bijzondere te Oosterbeek, en vier bijzondere, waaronder één christelijke, te Amsterdam. Van deze scholen zijn twee pas in den loop van 1911 geopend nl. de openbare school te Dordrecht op 30 September 1911 en de school der JAN PIETER HEYE-stichting te Oosterbeek, die op 1 Maart 1911 geopend werd, terwijl school II van de vereeniging voor spraakgebrekkige en achterlijke kinderen te Amsterdam voor het eerst in dit verslag is opgenomen, omdat zij in 1911 in het genot kwam van een rijkssubsidie. Het gezamenlijk aantal leerlingen dezer 15 scholen bedroeg op 31 December 1911 1103 tegen 922 op 1 Januari van dat jaar. Over het algemeen waren de uitkomsten van het onderwijs bevredigend. In de verslagen wordt nog al eens betreurd, dat de leerplichtwet voor deze scholen niet geldt. Daardoor komt nog al eens willekeurig schoolverzuim voor en wordt de macht gemist dit behoorlijk tegen te gaan. Zoo vermeldt het verslag der Arnhemsche school, dat het willekeurig verzuim grooter wordt, omdat de ouders ervaren hebben, dat het straffeloos kan geschieden. Ook de drie Haagsche scholen klagen er over; in een van deze verzuimden in de hoogste klasse 7 leerlingen den geheelen zomer, omdat zij mee ter vischvangst genomen werden. In het verslag der Rotterdamsche school worden deze gevallen gelukkig de uitzonderingen genoemd. In de Haarlemsche school was het schoolverzuim gering, maar het verslag zegt toch, dat sommige ouders geleerd hebben, dat er van vervolging geen sprake is en daarvan partij trekken.